

БЮЛЕТИН

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

София 1000, бул. "Дондуков" № 11; тел.: 02 986 53 09; тел./факс: 02 986 53 00;
e-mail: nfri@abv.bg; <http://www.nfri.bg/>

Година XIV, брой 4, м.март 2021 г.

В ТОВА ИЗДАНИЕ

<http://buletin.nfri.bg/>

1. Новини – стр.1 – стр.7
2. Проекти и програми – стр.7 – стр.10
3. Нашата консултация – стр.11 – стр.14

НОВИНИ

Европейската комисия прие новата стратегия за правата на хората с увреждания

На 3 март 2021 г. Европейската комисия прие стратегия за правата на хората с увреждания 2021-2030 г. Тя се основава на предходната стратегия за правата на хората с увреждания и ще подпомага прилагането на плана за действие по европейския стълб за социални права както и прилагането му от ЕС и държавите-членки на ЕС.

Въпреки постигнатия прогрес през последното десетилетие по отношение на достъпа до здравеопазване, образование, пазар на труда и участие в политическите процеси, все още хората с увреждания са изправени пред множество пречки. Затова новата стратегия си поставя амбициозната цел да осигури на хората с увреждания пълноценно участие общественения живот наравно с всички останали. За да се постигне тази цел, в нея са заложени ключови инициативи по три основни теми:

1. Права на гражданите на ЕС – хората с увреждания имат същото право като останалите граждани на ЕС да се преместят в друга държава или да участват в политическия живот. Въз основа на опита на пилотен проект, който се провежда в осем държави, до края на 2023 г. Европейската комисия ще направи предложение за въвеждане на „Европейска карта на лице с увреждания“ за всички страни от ЕС. Тя ще улесни взаимното признаване на статута на хората с увреждания във всяка държава-членка, като помага да се ползват от правото си на свободно движение и възможностите за социална подкрепа. Комисията също така ще работи в тясно сътрудничество с държавите-членки, за да осигури участието на хората с увреждания в изборния процес през 2023 г.

2. Независим живот и автономия – хората с увреждания имат право да живеят самостоятелно и да избират къде и с кого искат да живеят. За да подкрепи независимия живот и включването в общността, комисията ще разработи насоки и ще стартира инициатива за подобряване на социалните услуги за хора с увреждания.

3. Недискриминация и равни възможности – стратегията има за цел да защити хората с увреждания от всяка форма на дискриминация и насилие. Цели се осигуряване на равни възможности в рамките на равен достъп до правосъдие, образование, култура, спорт и туризъм. Също така да се гарантира равен достъп до всички здравни услуги и възможности за заетост.

Изведените в стратегията проблеми свързани с ограничаването на дееспособността на хората с увреждания (запрещението) са в пълна сила по отношение на България. Въпреки, че страната ни приема Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН преди девет години, с която се задължава да осигури равнопоставеността им пред закона, това не се е случило именно поради липса на реформа по отношение на запрещението. Днес на хиляди запратени хора с увреждания в България не се позволява да участват в обществото. Не им е разрешено да работят, да се женят, да гласуват, да са свободни. Всичко се решава вместо тях. Алтернатива на този архаичен и нарушаващ правата на човека правен институт е подкрепеното вземане на решения – тоест човекът сам взема решенията, които го засягат, с подкрепа.

На 24 март Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) беше домакин на дебата с Хелена Дали, еврокомисар по въпросите на равенството относно новата стратегия за правата на хората с увреждания, стартирана по-рано този месец от Европейската комисия. Стратегията, която трябва да бъде въведена от 2021 до 2030 г., има за цел да осигури пълното прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в ЕС.

Освен че настоява за пълното прилагане на конвенцията, както в своите становища, така и чрез работата на своята тематична изследователска група за правата на хората с увреждания, създадена да наблюдава как конвенцията се прилага в държавите-членки, ЕИСК допринесе за новата стратегия с редица препоръки, представени в нейните становища и доклади.

В речта си г-жа Дали каза, че новата стратегия носи редица нови инициативи и законодателни предложения, целящи значително подобряване на живота на европейците с увреждания в много области, като заетост, достъпност, социално включване, образование, жилища и трудови права: „Десет години след като ЕС ратифицира конвенцията, е крайно време да разширим европейските действия в областта на политиките за хората с увреждания. Нашата цел е да внесем положителни промени в живота на хората с увреждания в ЕС и извън него, за да могат те да участват на равна основа с останалите, без изключение,” каза комисар Дали, като посочи няколко области, върху които ще се съсредоточи стратегията и които включват препоръките на ЕИСК: засилване на достъпността като ключов фактор за правата, автономията и равенството на хората с увреждания; увеличаване на заетостта на хората с увреждания, която в момента е едва 50%; европейската карта за инвалидност ще бъде създадена с цел разширяване на обхвата на взаимното признаване на статуса на инвалидност в области като мобилност на труда и обезщетения; подкрепа за деинституционализация, независим живот и включване в общността, за да се даде възможност на всеки да избере къде и с кого ще живее и да облекчи финансовата тежест на жилищните разходи, които представляват 40% от доходите на хората с увреждания; приобщаващо образование с приобщаващи класни стаи като градивни елементи за приобщаващо общество и като начин за предотвратяване на преждевременното напускане на училище на хора с увреждания; осигуряване на политическо участие и достъпност на избори; насърчаване на правата на хората с увреждания в световен мащаб и давайки пример чрез насърчаване на многообразието в европейските институции; създаване на платформа за хората с увреждания, която ще обедини националните координатори на конвенцията, организациите на хората с увреждания и Комисията в подкрепа на изпълнението както на ЕС, така и на националните стратегии; назначаване на координатори на хората с увреждания в институциите.

„Изпълнението предстои. Ясно е, че целите на тази стратегия могат да бъдат постигнати само чрез действия както на национално ниво, така и на равнище ЕС, със силен ангажимент от държавите-членки да изпълнят предложените действия. Възнамеряваме да работим в тясно сътрудничество с институциите на ЕС, държавите-членки и особено с гражданското общество и представителните организации на хората с увреждания, чиито мнения и помощ са от ключово значение за успешното прилагане”, каза комисар Дали. По време на дебата членовете на ЕИСК изцяло подкрепиха новата стратегия, но предупредиха, че при прилагането ѝ ЕС и държавите-членки трябва да вземат предвид опустошителното въздействие на пандемията върху хората с увреждания, особено в областта на заетостта и образованието, тъй като съществуващото неравенство се влоши неимоверно.

Уебинар „Работа и стаж в европейските институции” на 17 февруари 2021 г.

НФРИ взе участие в организирания от Бюрото за връзка на Европейския парламент в България уебинар на тема „Работа и стаж в

европейските институции“ на 17 февруари 2021 г.

Участниците бяха запознати с възможностите за стаж и кариера в европейските институции, бяха разяснени процедурите за кандидатстване и подбор.

В първата част Кoen Хендрикс от Европейската служба за подбор на персонал (EPSO) представи процедурите за подбор на служители; Мартин Петков, студентски посланик на EU Careers от УНСС, даде съвети за подготовка за конкурсите, а Биляна Църноречка, пресаташе в Бюрото на Европейския парламент в България, разказа за възможностите за професионално развитие и мобилност в институциите на ЕС.

Във втората част на уебинара стажантите в Бюрото на ЕП в София Десислава Тодорова и Росица Лилова представиха възможностите за стаж в Европарламента, процедурата за кандидатстване и собствените си впечатления от стажа.

Водещ на събитието беше Теодор Стойчев, ръководител на Бюрото на Европейския парламент в България, който представи и новата европейска платформа Заедно за ЕС.

**Онлайн дискусия „Възможности - трудови умения - заетост - достоен живот: социалните предприятия в търсене на най-добрите решения за хората“,
26 март 2021 г.**

Центърът за нестопанско право в партньорство с други заинтересовани организации проведе онлайн дискусия „Възможности – трудови умения – заетост – достоен живот“. Фокус в дискусията бяха социалните предприятия, които имат важна роля за решаването на един от най-трудните въпроси – упражняването на правото на труд на уязвими групи хора като ключ за достоен живот. Голяма част от социалните предприемачи осигуряват работа на хора, които трудно биха могли да се преборят с конкуренцията на пазара на труда, друга част – помагат като изграждат умения, които всеки работодател счита за задължителни, трети – се опитват да свържат търсещи работа хора с предлагащи заетост компании и организации. И нещо повече - те са активен застъпник и надежден партньор в споделянето на предизвикателствата и предлагането на нови решения, адаптирани към променените нужди и среда.

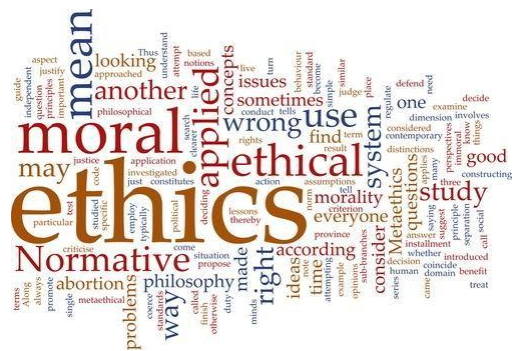
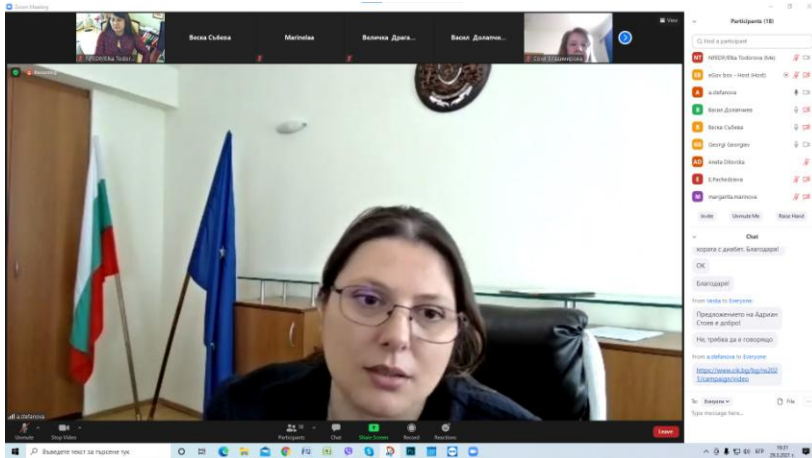
Председателят на НФРИ Е.Тодорова взе участие в проведената дискусия. Бяха обсъдени и споделени успехите и предизвикателствата пред социалните предприятия, включително и инициативата „Да пораснем заедно: идеи и действия за по-добро утре“. С нея се цели развитие на общността на социалните предприятия в България и средата за тяхното съществуване, генериране на идеи за нови мерки и подходи, тяхното обсъждане и поемане като ангажимент от лидерите в сектора.

Работна среща "Достъпност и възможност за гласуване на хората с увреждания"

На 29.03.2021 г. се проведе онлайн работна среща „Достъпност и възможност за гласуване на хората с увреждания” във връзка с дейностите на ограничената мисия за наблюдение на изборите на Службата за демократични институции и права на човека към Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа по покана на Марсел Надж, избран анализатор. В срещата участие взеха национално представителните организации на и за хората с увреждания, заместник министъра на труда и социалната политика Адриана Стоименова и Десислава Христова – представител на Ограничената мисия за наблюдение на изборите.

На срещата бяха дискутирани темите: достъпност на изборителните секции; процес на регистрация на хора с увреждания за гласуване с подвижни секции/секции за хора с увреждания; гледна точка за организацията на процеса и комуникация и сътрудничество с ЦИК, РИК и общините; данни за брой на СИК за хора с увреждания и за подвижни изборителни секции за хора с увреждания.

Процедурата по гласуване на избиратели с увреждания може да бъде видяна на: <https://www.cik.bg/bg/ns2021/campaign/video>

Уебинар Етика и протокол в комуникациите за специализираните предприятия

НФРИ организира и проведе за представители на специализираните предприятия, онлайн семинар на 11.02.2021 г. на който бяха разгледани различни аспекти при комуникациите в Интернет - комуникационен план и „тон” в дигиталните канали, комуникация при различните поколения Интернет-

потребители и NETикет в Web 2.0.

Участниците в уебинара разгледаха спецификата на Интернет като място на комуникация и човешко общуване, което зависи не само от технически параметри и технологични новости, но и от нашата моралност и предпоставки на говоренето за етика в Интернет: етичното като фактор и елемент на т.нар. виртуална култура и спецификата на

съвременното технологично развитие според влиянието му върху човешкото мислене и поведение

Беше разгледан „нетикет-а“ (от думите „интернет“ и „етикет“) като норма норми на етично поведение, съобразени със спецификата на общуването между хората в Интернет пространството.

Непрекъснатото развитие на интернет услугите и технологиите налага въвеждането на понятието Web 2.0, акцентиращо върху случващото се в момента интерактивно и съвместно съществуване в интернет пространството. Блогове, форуми, социални мрежи, Уики-та са само част от многото проявления на тази нова мрежа. Правилата за поведение в „старата мрежа“ Web 1.0, се пренасят в новата Web 2.0.

Валидността на всички ТЕЛК решения, изтичащи преди 30 април, ще бъде удължена до 30 юли

Срокът ще бъде удължен до 30 юли 2021 г. Това информират от социалното министерство.

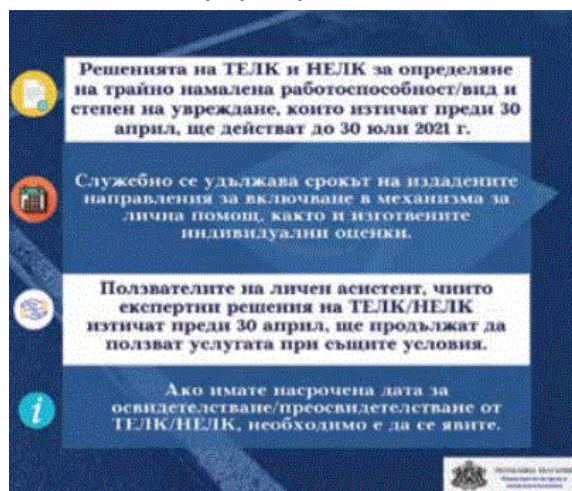
По този начин ще се избегне струпването на много хора на едно място и ще бъде намален рискът от заразяване с COVID-19.

Служебно се удължава срокът на издадените направления за включване в механизма за лична помощ, както и изготвените индивидуални оценки.

Ползвателите на личен асистент, чиито експертни решения на ТЕЛК/НЕЛК изтичат преди 30 април, ще продължат да ползват услугата при същите условия.

От МТСП напомнят, че при вече насрочена дата за освидетелстване/ преосвидетелстване от ТЕЛК/НЕЛК, е необходимо явяване на място.

Така гражданите ще имат на разположение допълнително време, в рамките на което да набавят необходимата им медицинска документация за освидетелстване от лечебни заведения, медицински специалисти и лаборатории.

10-то Юбилейно издание на "Наградите на БАИТ за 2020 г.".

На 24.02.2021 г. приключи 10-то Юбилейно издание на "Наградите на БАИТ за 2020 г.". Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ) е браншова организация в сферата на информационните и комуникационни технологии в България.

Авторитетното жури на конкурса, съставено от ръководителите на водещите ИКТ-компани в България определи специализираното предприятие за хора с увреждания "Работоспособност.бг" ЕООД за "Най-успешен ИКТ проект в полза на българската икономика за 2020 година".

"Работоспособни.бг" ЕООД е член на НФРИ, участва в надпреварата и бе номинирано за финалния кръг, заедно с номинираните за финалния кръг в категорията участници "Силвър Стар Моторс" ЕАД (българският представител на МЕРЦЕДЕС за България) и УМБАЛ "Св. Анна"-София АД: <https://bait-awards.bg/News/Pobediteli-v-konkursata-%E2%80%9ENagradite-na-BAIT%E2%80%9C-za-2020-g/79/>

Това е голямо уважение от страна на ИКТ - общността в България към целия екип на дружеството на Работоспособни. Бг ЕООД, за положените усилия и труд през годините.

Честито колеги, дерзайте!

ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

Министерството на труда и социалната политика стартира нова кампания за набиране на проекти

ПО КОМПОНЕНТ 2 „ЛИЧНА МОБИЛНОСТ” НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА ДОСТЪПНА ЖИЛИЩНА СРЕДА И ЛИЧНА МОБИЛНОСТ.

Краен срок за подаване на документи: 5 май 2021 г.

До 8000 лв. са средствата за проекти по компонент 2 „Лична мобилност“. Помощта е за преустройство на лек автомобил за човек с трайни увреждания, като стойността на всяко предложение ще се определя въз основа на документи, съдържащи технически и финансови параметри за необходимото изменение на конструкцията на превозното средство. Освен това, кандидатите, които към момента нямат придобита правоспособност за управление на МПС, през 2021 г. ще могат да получат и финансиране на курс за шофьорска книжка.

КОЙ МОЖЕ ДА КАНДИДАТСТВА ПО КОМПОНЕНТ 2 „ЛИЧНА МОБИЛНОСТ“?

Право да кандидатстват по този компонент хора с трайни увреждания с доказан дефицит на долни и/или горни крайници, въз основа на медицинска експертиза и документ за оценка на физическата годност на водач/кандидат за придобиване на свидетелство/правоспособност за управление на моторно превозно средство (МПС) от транспортните областни лекарски експертни комисии (ТОЛЕК) или от транспортната централна лекарска експертна комисия (ТЦЛЕК).

КАКЪВ Е КРАЙНИЯТ СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ?

Крайният срок за подаване на документи е 5 май 2021 г.

ОТКЪДЕ МОГАТ ДА СЕ СВАЛЯТ ДОКУМЕНТИТЕ?

Документите за кандидатстване по програмата за 2021 г можете да свалите от сайта на Министерството на труда и социалната политика, рубриката „Национална програма за

достъпна жилищна среда и лична мобилност“: <https://www.mlsp.government.bg/natsionalna-programa-za-dostpna-zhilishchna-sreda-i-lichna-mobilnost-1>

КАКВО Е ВАЖНО ДА СЕ ЗНАЕ?

Всеки потенциален кандидат пристъпва към събиране на документи за кандидатстване, след като, по негово искане, е получил от съответната дирекция „Социално подпомагане“ писмо за подкрепа, изготвено по образец. Образецът на писмо за подкрепа, може да бъдат изтеглен от интернет страницата на МТСП.

КЪДЕ СЕ ПОДАВАТ ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ?

Необходимите документи за кандидатстване с проектни предложения по Компонент 2 на Програмата се подават до 05.05.2021 г. включително, на хартиен и електронен носител, на място (от понеделник до петък вкл. – 9:00 - 17:30 ч.), по куриер или по пощата на адрес:

1051 гр. София

ул. „Триадица“ №2

Център за информация и услуги на МТСП (деловодство)

До 15 април се приемат заявления по мярката 60/40 за получаване на средства за периода януари – март 2021 г.

Агенцията по заетостта напомня на работодателите, които отговарят на условията на ПМС 151/2020 г. (изм. с ПМС 416/2020), че ако желаят да получат средства за периода януари – март 2021 г., могат да подадат заявление и изискваните към него документи **до 17.00 ч. на 15 април 2021 г.**

Посоченият срок за прием на документи за кандидатстване е регламентиран в ПМС 93/18.03.2021 г., с което се удължава и периодът за предоставяне на финансова подкрепа по мярката до 31 май 2021 г.

На вече одобрените за първото тримесечие на тази година работодатели по мярката 60/40 припомняме, че изплащането на средствата се извършва въз основа на представен актуален списък на работниците и служителите за предходен месец и Писмо – декларация за месечно отчитане. Крайният срок за подаване на тези документи е **22 април 2021 г.**, съгласно утвърдената от Изпълнителния директор на Агенцията по заетостта Процедура.

Агенцията по заетостта обръща внимание, че работодателите трябва да спазят определените крайни срокове за кандидатстване (15 април 2021 г.) и за месечно отчитане (22 април 2021 г.), тъй като подадените след тези дати документи не подлежат на проверка и оценка от комисиите в бюрата по труда.

Документите могат да се подават по електронен път чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ), подписани с квалифициран електронен подпис (КЕП) или чрез лицензиран пощенски оператор, а при невъзможност за ползване на тези два начина – чрез посещение в бюрото по труда.

Независимо от начина на изпращане, документите се подават към Дирекция „Бюро по труда“, обслужваща територията по мястото на работа на работниците и служителите или в бюрото по труда, където е одобрен работодателят.

Актуализираната със Заповед № РД-11-00-674 Процедура за кандидатстване на работодатели по реда на ПМС 151/2020 г. и друга подробна информация за кандидатстване и месечно отчитане на работодателите е публикувана на сайта на Агенцията по заетостта, в рубрика „[Финансови стимули за запазване на заетостта](#)"/ПМС 151/2020 изм. с ПМС 416/2020.

Удължава се срокът за изплащане на компенсаци по проект „Запази ме“

Агенцията по заетостта информира всички работодатели, работници и служители, кандидатстващи по проект „Запази ме“, че Министерски съвет прие ново Постановление № 99/19.03.2021 г. за изменение и допълнение на ПМС № 325/2020 г.

В новото Постановление са регламентирани следните промени:

- Лицата ще имат право на компенсация за не повече от 60 дни в рамките на 2020 г. и за не повече от 90 дни в рамките на 2021 г., в които са ползвали неплатен отпуск във връзка с наложени ограничения за осъществяване на дейността, за която са наети, с акт на държавен орган.

- Удължава се крайният срок за допустимост за изплащане на компенсациите – сумите за компенсаци са допустими до **30.06.2021 г.**

Промените влизат в сила **от 1 април 2021 г.**

На официалната електронна страница на Агенцията по заетостта е публикуван актуализиран пакет документи за работодатели, **които подават за първи път Заявление** за изплащане на компенсации за настоящия период или за предходен период:

- Приложение 1 – Заявление – декларация (образец прием след 01.04.2021 г.); Приложение 2 – Декларация от служител (образец прием след 01.04.2021 г.);
- Приложение 3 – Списък (образец прием след 01.04.2021 г.) - списъкът следва да е подписан с КЕП или на хартиен носител от работодателя или упълномощен представител на работодателя (с приложено пълномощно) и задължително **представен и в електронен формат** (формат excel);
- Приложение 9 – Карта за участие, попълнена съгласно Указания за обобщаване на информация от карти за участие (Приложение 9А) и таблица за агрегиране на информация за участници (Приложение 10) – при първо и последно отчитане и при промяна;
- Приложение I – Декларация за минимални и държавни помощи, попълнена съгласно Методика за получени минимални помощи.

Работодатели, **които вече са подали заявление** за изплащане на компенсации, одобрени са, и желаят работниците и служителите им да продължат да получават компенсации, **не подават ново Заявление**. Работодателите депозират към съответната дирекция „Бюро по труда“ следния пакет документи:

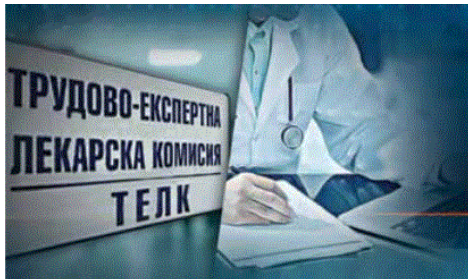
- Приложение 8 „Декларация за липса или наличие на промени“ (образец прием след 01.04.2021 г.) за отчитане на съответния месец;
- Приложение 3 „Списък“ (образец прием след 01.04.2021 г.) – за съответния месец. Списъкът следва да е подписан с КЕП или на хартиен носител от работодателя или упълномощен представител на работодателя (с приложено пълномощно) и задължително **представен и в електронен формат** (формат excel).

Във връзка със заповед № РД-01-194 от 30.03.2021 г. на министъра на здравеопазването за въвеждане на временни противоепидемични мерки на територията на Република България за периода от 01.04.2021 г. до 11.04.2021 г., на официалната електронна страница на Агенцията по заетостта (<https://www.az.government.bg/pages/zapazite/>) е публикувана актуализирана Заповед № 06-9/ 02.04.2021 г. на министъра на труда и социалната политика, с която се утвърждава Списък с кодовете на икономически дейности, за които са въведени временни ограничения за осъществяването на дейност с акт на държавен орган в периода на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка.

Всички актуални образци на документи, както и Указания за работодатели за подаване на заявления и отчитане, са публикувани на официалната страница на Агенцията по заетостта.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

Какво е необходимо за явяване пред ТЕЛК

Предоставяме актуална информация, която би улеснила хората при подаването на документите за явяването на преглед пред териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК). Районната здравна инспекция (РЗИ) е тази, която изпраща писмата от името на ТЕЛК. Молбите също се подават в РЗИ.

Освидетелстването и преосвидетелстването на лицата се извършва от ТЕЛК чрез подаване на документи в районната медицинска картотека (РКМЕ) при РЗИ по района на постоянни адрес, като това се удостоверява с документ за самоличност. Настоящият адрес на лицата е, ако са регистрирани на този адрес най-малко 3 месеца преди подаване на заявленията в РКМЕ, като за същото се представя удостоверение от общината.

Насочването на пациента към ТЕЛК се извършва от:

- Личния лекар, а за лицата, които нямат личен лекар – лекуващият лекар, който насочва пациента към ТЕЛК, когато приеме, че е налице трайно намалена работоспособност (вид и степен на увреждане, която не е предшествана от временна неработоспособност). Насочването се извършва чрез „Медицинско направление за ТЕЛК“, като в РКМЕ се предоставя оригинал.
- ЛКК насочва пациента към ТЕЛК с „Медицински протокол на ЛКК“ при предхождаща временна неработоспособност, като в РКМЕ се предоставя оригинал.

Необходими документи за явяване на преглед: задължително се предоставят оригинали. При първоначално освидетелстване (на освидетелстване подлежат лицата, които за първи път се явяват на ТЕЛК за оценка на работоспособността/ вид и степен на увреждане, или се явяват след изтичането на определеният им с постановено експертно решение на ТЕЛК срок на инвалидността, или се явяват по повод продължаване на временна неработоспособност):

- „Медицинско направление за ТЕЛК“ („Медицински протокол на ЛКК“ при предхождаща временна неработоспособност);
- етапна епикриза от личния лекар (лекар по дентална медицина), а за лицата, които нямат личен лекар - лекуващият лекар;
- актуални лабораторни изследвания и консултации със специалисти, доказващи наличните заболявания и усложнения. В случаите, при които за конкретно

заболяване са извършени консултации и изследвания през последните дванадесет месеца, предхождащи явяването в ТЕЛК, и резултатите от тях са налични в медицинската документация на лицето, към направлението личният лекар (лекар по дентална медицина), а за лицата, които нямат личен лекар - лекуващият лекар (лекар по дентална медицина), прилага заверени копия на същите, без да се налага повторното им назначение и извършване;

- епикризи от болнични заведения;
- Ro-графии, КАТ на съответните органи, ЯМР – изискват се само при определени заболявания (напр. Ro-графии се изискват при заболявания на белия дроб, на костите и др.);
- заявление – декларация по образеца на МЗ, което се попълва в РКМЕ и декларация за съхраняване и обработка на лични данни;
- акт за раждане при освидетелстване на деца до 16 годишна възраст – копие.

Когато лицето се явява за **продължаване на временна неработоспособност** (напр. след изтичане на 180 дни непрекъснат отпуск поради временна неработоспособност) е необходимо да предостави и копие на първия и последен болничен лист. Когато лицето е ползвало 12 месеца отпуск (360 дни) за временна неработоспособност с прекъсване в две предходни календарни години и в годината на боледуване, е необходимо предоставяне на служебна бележка от работодател за ползваните дни отпуск за временна неработоспособност.

При преосвидетелстване от ТЕЛК поради влошено (или подобро) здравословно състояние на лицето и/ или по повод ползване на социални придобивки се изискват:

- етапна епикриза от личния лекар (лекар по дентална медицина), а за лицата, които нямат личен лекар - лекуващият лекар, отразяваща настъпилите промени в състоянието на болния;
- актуални лабораторни изследвания и консултации със специалисти, доказващи новопоявило се заболяване или влошаване на предишно. В случаите, при които за конкретно заболяване са извършени консултации и изследвания през последните дванадесет месеца, предхождащи явяването в ТЕЛК, и резултатите от тях са налични в медицинската документация на лицето, личният лекар (лекар по дентална медицина), а за лицата, които нямат личен лекар - лекуващият лекар (лекар по дентална медицина), прилага заверени копия на същите, без да се налага повторното им назначение и извършване;
- нови епикризи от болнични лечебни заведения, след последното явяване на лицето на ТЕЛК, доказващи влошаване на състоянието на болния;
- заявление – декларация по образеца на МЗ, което се попълва в РКМЕ и декларация за съхраняване и обработка на лични данни.

Необходимите документи се представят в картонена папка.

Такси: не се дължат такси за приемане на молби за освидетелстване или преосвидетелстване от ТЕЛК.

Забележка: документи за ТЕЛК се подават в РКМЕ лично от лицето или от законните му представители, с представяне на документи за самоличност – за справка на място.

Лицата, които по медицински показания не са в състояние да подадат лично документите за ТЕЛК, подават от законови представители, което удостоверяват с пълномощно с нотариална заверка (представя се оригинал за справка, а заедно с документите за ТЕЛК се предоставя копие) и представяне на документи за самоличност – за справка на място (както на лицето, което ще се явява на ТЕЛК, така и на упълномощеното лице).

При освидетелстване на деца до 16-годишна възраст е необходимо представяне на акт за раждане – оригинал, за справка на място.

Лицата, които по медицински показания не са в състояние да се явят в ТЕЛК, се освидетелстват на място (в дома, в болнично или друго заведение), като това обстоятелство задължително се доказва с медицинско удостоверение от личния лекар (бланка № 119/ МЗ).

В „Медицинско направление за ТЕЛК“ и/или етапната епикриза е необходимо да се отразява и необходимостта от отпускане на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия.

екипът на НФРИ